

FRISSE IDEEËN TIJDENS AFVALCONFERENTIE 2016

Circulaire economie vraagt **innovatie** en **grote** volumes

De afvaltoekomst oogt fortuinlijk. De circulaire economie, het Klimaatakkoord, de nieuwe millenniumdoelen: allemaal spelen ze de afvalsector in de kaart, zo wordt 5 oktober 2016 duidelijk tijdens de jaarlijkse Afvalconferentie in Utrecht. Grote zorg: de afzet van secundaire grondstoffen. Want zonder afzet, geen circulaire economie.

In de Galgenwaard Utrecht lieten 250 afvalprofessionals zich informeren en inspireren tijdens de Afvalconferentie 2016

Auteur: Addo van der Eijk

“

We hebben enorm veel ervaring en deskundigheid opgebouwd, waar in het buitenland naar wordt gevraagd.

”

JACQUELINE CRAMER
(AMSTERDAM ECONOMIC
BOARD)

In de luxe ‘voetbalkantine’ van de Galgenwaard, met uitzicht op de grasmatten, laten circa 250 afvalprofessionals zich informeren en vooral inspireren. Tijdens de Afvalconferentie – wederom een samenwerking van de Vereniging Afvalbedrijven, NVRD en het ministerie van Infrastructuur en Milieu – gonst het van de frisse ideeën. De buitenwacht, vooral de jongere generatie, laat zijn licht schijnen over afval, grondstoffen en de sector. De ‘kijk van kinderen op afval’, één van de vier sessies waarmee het programma start, biedt een staaltje ‘out-of-the-box’-denken. De jeugd kijkt immers nog onbevangen tegen de afvalproblematiek aan. Op film spreken kinderen de zaal toe. “Het is eigenlijk wel schokkend hoeveel mensen weggooien”, zegt één van de kinderen.

Branches samenbrengen

Ook bij de sessie over ICT – wat betekenen ICT-ontwikkelingen voor de afvalsector? – laten jongeren zich horen. *Machteld Woudenberg* van *Avalex* doet verslag van een recente ICT-challenge, waarbij zeventig Young ICT professionals een dag brainstormden over afval en grondstoffen. Het leverde een bonte verzameling ICT-afvaloplossingen op, zoals afvalservice *on demand*, een dynamische afvalstoffenheffing en vloggers die producten niet alleen aanprijzen, maar ook vertellen wat er later mee gebeurt. “Als je branches samenbrengt, kun je tot innovatieve oplossingen komen”, concludeert Woudenberg.

Snelle veranderingen

Jong, snel en digitaal; het contrast met de van oudsher enigszins conservatieve afvalmarkt lijkt groot. Toch doet de afvalsector volop mee in de transitie naar een circulaire economie. Alertheid is geboden, waarschuwt *Martin Diepeveen* van Microsoft. “Ontwikkelingen gaan tegenwoordig razendsnel. Ik heb geleerd om niet vijf jaar vooruit te denken, maar hoog-

“

Overheden doen nu te weinig om duurzaam in te kopen.

”

BORIS VAN DER HAM (VERENIGING AFVALBEDRIJVEN)

C2C-Stadskantoor in Venlo

Een goed voorbeeld van hoe duurzaam inkopen in de praktijk werkt, laat *Michel Weijers* van de gemeente Venlo tijdens de sessie Maatschappelijk verantwoord inkopen zien. Zijn gemeente zet alle troeven op Cradle-to-Cradle. “C2C is leidend voor ons beleid. Voor een betere wereld, maar ook om geld te verdienen. En om de regio op de kaart te zetten.” Het gloednieuwe stadskantoor is het Venlose C2C-paradepaardje: volledig demonteerbaar en opgetrokken uit materialen die later hergebruikt kunnen worden. Duurzaam inkopen kan, concludeert Weijers, en binnen het budget. “Leveranciers concurreerden op restwaarde. Ze hebben aangegeven hun grondstoffen terug te nemen wanneer het gebouw niet meer wordt gebruikt. Ze betalen daarvoor achttien procent van de oorspronkelijke kosten.”

stens een half jaar. Bedenk maar: zes jaar geleden had niemand nog een iPad.” Diepeveen schetst een nieuwe wereld, waarin de omloopsnelheid van bedrijven is vervelend hoog en digitale technologie alom aanwezig is. “Ga je niet mee met de digitale transformatie, dan houdt het op”, zegt hij stellig.

Radicaal innoveren

Snelheid komt later op de dag terug in de plenaire inleiding van *Marga Hoek* van Business for Good. Ze ziet de zeventien Sustainable Development Goals (SDG's) - recent geformuleerd als opvolgers van de VN-millenniumdoelen - als grote aanjager voor verandering, net als het Klimaatakkoord van Parijs. “Bedrijven gaan tegenwoordig voor een zogeheten *positive impact strategy*. In de investeringswereld

heet het *positive investing*. Bedrijven willen onderaan de streep waarde toevoegen aan de wereld. Een stukje van de wereldproblematiek oplossen.”

Toch duurt de omwenteling haar te lang. “De snelheid moet omhoog en de innovaties vele malen radicaler. Denk niet: we zitten hier volgend jaar weer en horen dan hetzelfde verhaal”, houdt ze de zaai voor. Innoveren is lijfsbehoud. Startups schieten volgens haar uit de grond en groeien in razend tempo. Wachten bestaande afvalbedrijven af zonder zelf te innoveren, dan worden ze links en rechts ingehaald, voorspelt Hoek. Ter inspiratie beschrijft ze een Hollandse startup met een briljant idee: “Het bedrijf heeft inmiddels alle grote retailers als klant. Hoe? Door grotere gaatjes in de verpakking te leveren. Dat

“

Voor de kerst willen we met bedrijven en maatschappelijke partners een Grondstoffen-akkoord tekenen.

”

CHRIS KUIJPERS
(MINISTERIE VAN
INFRASTRUCTUUR EN
MILIEU)

“

Als je de markt wilt
aanjagen, dan heb
je volume nodig.

”

HAN NOTEN (NVRD)

verlengt de levensduur van groente en fruit.” Afvalpreventie pur sang. Om de urgentie te schetsen: “Veertig procent van al het geproduceerde voedsel wordt weggegooid, terwijl dertien procent van de mensen met honger in bed stapt.”

Grondstoffenakkoord

Dé stip op de horizon voor de afvalsector: de circulaire economie, een term die in de inleidingen veelvuldig wordt aangehaald. Gelijktijdig met de conferentie vergadert politiek Den Haag over het kersverse rijksbrede programma circulaire economie. “Het programma krijgt

bijval”, doet *Chris Kuijpers*, directeur-generaal van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, live verslag. Hij legt de nadruk op het woord ‘rijksbrede’. “De ambitie van Nederland circulair in 2050, en de helft minder gebruik van primaire grondstoffen in 2030, wordt breed gedragen. Milieu, Economische en Buitenlandse Zaken doen mee, net als de Rijksdienst, niet onbelangrijk als inkooppartij.” Toch kunnen de ministeries het niet alleen. “We moeten het samen doen. Voor de kerst willen we met bedrijven en maatschappelijke partners een Grondstoffenakkoord tekenen.”

De snelheid moet omhoog en de innovaties vele malen radicaler.

MARGA HOEK
(BUSINESS FOR GOOD)

Leren uit het verleden

Jacqueline Cramer, oud-milieu-minister, blikt in haar plenaire inleiding terug. Tegenwoordig is ze onder meer trekker van de grootstedelijke uitdaging Circulaire Economie in de Amsterdam Economic Board. Cramer schetst een rijk afvalverleden, waarbij ons land Europees koploper werd dankzij ingrepen als stortverboden, hoge eisen aan afvalverbranding en de Ladder van Lansink. “We hebben enorm veel ervaring en deskundigheid opgebouwd, waar in het buitenland naar wordt gevraagd”, vertelt Cramer. Ze breekt een lans voor producthergebruik, een tree in de Ladder van Lansink die volgens haar onvoldoende aandacht heeft

gekregen. “Dat hebben we nage-laten. Er bestaan talloze mogelijkheden om niet meteen te recycleren, maar producten te hergebruiken.”

Kwalitatieve doelen

Met de lessen uit het verleden in het achterhoofd adviseert Cramer over het huidige circulaire inkoopbeleid: “We doen het goed als we kijken naar de kwantiteit. Dat geldt echter niet voor de kwaliteit. Veel van wat we recycleren blijft laagwaardig. Het huidige doel van 75 procent gescheiden inzameling is ook een kwantitatief doel. Daar moeten we kwalitatieve doelen aan koppelen. We moeten komen tot kwalitatief hoogwaardige grondstoffen, waar in de markt vraag naar is. Dat is de uitdaging voor de toekomst.”

Inkoopkracht

De afzetmarkt van secundaire grondstoffen baart menig inleider zorgen. In een geanimeerd tweegesprek tussen *Boris van der Ham* en *Han Noten* - voorzitters van respectievelijk de Vereniging Afvalbedrijven en de NVRD - waarschuwt Van der Ham voor symboolpolitiek, volgens hem ‘de grootste vijand van het milieubeleid’. “Gemeenten doen het goed met het behalen van inzameldoelen, maar waar laten we de ingezamelde grondstoffen? De afzet vormt soms

een probleem.” Als potentiële afzetmarkt wijst hij vooral naar de overheid. “Overheden moeten hun inkoopkracht – goed voor tien procent van het Bruto Nationaal Product – gebruiken. Ze doen nu te

Als je branches samenbrengt, kun je tot innovatieve oplossingen komen.

MACHTELD WOUDENBERG
(VALEX)

weinig om duurzaam in te kopen. In aanbestedingen zouden overheden een voorkeur moeten uitspreken voor gerecyclede producten.” Noten valt hem bij: “Dit punt is belangrijk. Als je de markt wilt aanjagen, dan heb je volume nodig. De overheid is de enige die dat kan.” Treffend voorbeeld vindt hij de gemeentelijke afvalcontainers die nog steeds niet zijn gemaakt van gerecycled kunststof. Pijnlijk, stelt Noten.

Meer informatie:

- [De presentaties van de Afvalconferentie 2016](#)

